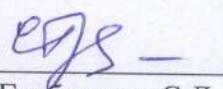

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено

На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 13 від 8 лютого 2021 р.)

Завідувач кафедри _____

проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни
«Сімейне консультування»,
що викладається в межах ОПП «Психологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 053 «Психологія»

Львів 2021 р.

Силабус курсу «Сімейне консультування» у 2021-2022 навчальному році

Назва курсу	Сімейне консультування
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Коперника,3, ауд. 511 (семінари) Львівський національний університет імені Івана Франка Дистанційно (лекції): підключитися к конференції Zoom https://us02web.zoom.us/j/84209039359?pwd=ZlUud3ZRb3Fhc0F1dDVjZjJQa29Ndz09 Идентификатор конференції: 842 0903 9359 Код доступа: vZhH15
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 – соціальні та поведінкові науки, 053 - психологія
Викладачі курсу	Волошок Олена Вячеславівна, кандидат психологічних наук, доцент, викладач кафедри психології
Контактна інформація викладачів	v.olena@meta.ua
Консультації по курсу відбуваються	щочетверга, 12.30-13.30 год. на кафедрі психології
Сторінка курсу	http://filos.lnu.edu.ua/department/psycholohiji
Інформація про курс	Дисципліна «Сімейне консультування» є нормативною навчальною дисципліною з спеціальності 053-психологія для освітньої програми магістр психології, яка викладається в 2-3 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Об'єктом вивчення сімейного консультування є процес і структура надання психологічної допомоги людям, які збираються вступити у шлюб і тим людям, які вже перебувають у шлюбно-сімейних стосунках. Предметом даної дисципліни є особливості проведення сімейного консультування та методи роботи сімейного консультанта. Даний курс акцентує увагу на різні теоретичні підходи до процесу проведення консультування та професійно важливі риси особистості сімейного консультанта.
Мета та завдання курсу	Мета курсу – ознайомлення студентів-психологів з теоретичними засадами основ сімейного консультування, передача і закріплення практичних вмінь та навичок діагностичної та консультативної роботи з нареченими, подружньою парою, батьками і дітьми, парами, що розлучаються. Завдання курсу: 1) розкрити принципи та правила роботи сімейного консультанта згідно етичного кодексу психолога 2) охарактеризувати професійно важливі риси особистості сімейного консультанта та умови ефективності сімейного консультування 3) висвітлити етапи проведення сімейного консультування згідно різних теоретичних підходів 4) описати методи та спеціальні техніки у роботі з клієнтами на кожному з етапів сімейного консультування.

**Література для
вивчення дисципліни**

Базова

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування. Київ, 1998.
2. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное консультирование. Москва, 1994.
3. Алешина Ю.Е. Организация консультативной беседы // Вестник психосоциальной и реабилитационной работы. Москва, 1994, № 2.
4. Бодалев А.А., Столин В.В. Семья в психологической консультации. Опыт и проблемы психологического консультирования. Москва, 1989.
5. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї. – Київ, 2001.
6. Головей Л.А., Грищенко Н.А. Первичная психологическая консультация. Ленинград, 1988.
7. Диагностика семьи. Методики и тесты. Под ред. Райгородского Д.Я. – Самара, 2004.
8. Копьев А.Ф. Индивидуальное психологическое консультирование в контексте семейной теории // Вопросы психологии, 1986, № 4.
9. Немов Р.С. Психологическое консультирование. – Москва, 2001.
10. Овчарова Р.В. Справочная книга школьного психолога. – Москва, 1996.
11. Черников А. Системная семейная психотерапия. – Санкт-Петербург, 2001.
12. Шліппе А., Швайцер Й. Системна психотерапія та консультування. - Львів, 2004.
13. Эйдемиллер Э.Г., Юстицкис В. Психология и психотерапия семьи. Санкт-Петербург, 1999.

Допоміжна

1. Бурменская Г.В., Карабанова О.А., Лидерс А.Г. Возрастно-психологическое консультирование: Проблемы психического развития детей. Москва, 1990.
2. Витакер К., Нейпир О. Семья в кризисе. – Москва, 2005.
3. Гриндер Д., Бэндлер Р., Сатир В. Семейная терапия. Воронеж, 1993.
4. Марковская И.М. Тренинг взаимодействия родителей с детьми. Санкт-Петербург, 2000.
5. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. Москва, 1994.
6. Петровская Л.А. Компетентность в общении. Москва, 1989.
7. Семиченко В.А., Заслуженюк В.С. Мистецтво взаєморозуміння. Психологія та педагогіка сімейного спілкування. - Київ, 1998.
8. Райт Н. Отож, ви одружуєтесь. Як будувати міцні, тривалі стосунки. – Київ, 2002.
9. Фримен Девид. Техники семейной психотерапии. – Санкт-Петербург, 2001.
10. Шуман С.Г. Опыт организации психолого-педагогического консультирования // Вопросы психологии, 1983, № 3.

Інформаційні ресурси

1. <http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/4a5429bb-d141-41a2-95ef-156de2e7457e.pdf>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. https://pidru4niki.com/78055/psihologiya/viii_simeyne_konsultuvannya 3. https://shron1.chtyvo.org.ua/Pomytkina_Liubov/Psykholohiia_si_mji.pdf 4. www.Uaua.info 5. www.mirsemji.com.ua 6. www.roditeli.ua
Тривалість курсу	90 год. (2 семестр – 75 годин, 3 семестр – 15 годин). Всього – 3 кредити.
Обсяг курсу	28 годин аудиторних занять. З них 14 годин лекцій, 14 годин практичних занять (2 семестр – по 8 годин, 3 семестр – по 6 годин кожного з форм занять) та 62 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання + програмні результати навчання, загальні та спеціальні компетентності	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ сутність поняття сімейне консультування, основну мету і завдання сімейного консультування; ➤ класифікацію видів сімейного консультування; ➤ принципи та правила проведення консультативної роботи психолога із сім'єю; ➤ структуру сімейного консультування згідно різних теоретичних підходів; ➤ сутність прийомів та методів сімейного консультування на різних етапах роботи психолога з родиною; ➤ стратегію психодіагностичної та корекційної роботи з членами дисфункційних сімей; <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ спланувати та організувати роботу центру сімейного консультування; ➤ володіти прийомами і методами сімейного консультування; ➤ творчо і самостійно підходити до розв'язання проблемних ситуацій, які виникають у процесі взаємодії між членами родини; ➤ проводити первинну психодіагностику: виявляти об'єкти та суб'єкти допомоги, характер скарги члена сім'ї, визначати вид психологічної допомоги сім'ї; ➤ оформити первинне психологічне заключення в кінці проведення діагностичної роботи консультанта із сім'єю; ➤ спільно з клієнтом знаходити варіанти вирішення проблемної ситуації з метою покращення психологічного мікроклімату у сім'ї та гармонійному розвитку членів родини; <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</p> <p>ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.</p> <p>ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p>

	<p>ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.</p> <p>СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p>СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
Ключові слова	Шлюб, сім'я, консультування
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Див. додаток (схема курсу): семестровий план на 3 семестр ОС «магістр»
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці року комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з психологія сім'ї, психологічне консультування, психокорекція та психотерапія, достатніх для сприйняття категоріального апарату сімейного консультування.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Усні методи (розповідь, бесіда, обговорення, дискусії), практичні методи (аналіз проблемних ситуацій, вправи), наочні методи (зображувальна наочність у вигляді презентацій, символічна, текстова, словесна), інтерактивні методи (мозковий штурм, робота в групах). Форми проведення занять – лекції, семінари/практичні заняття.
Необхідне обладнання	Проектор і ноутбук.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • аудиторна робота на практичних заняттях : 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 40

	<ul style="list-style-type: none"> • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>30</u> • самостійна робота у позааудиторний час: 30 балів <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100 Форма контролю - залік</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають 1 вид письмової роботи (опис та аналіз 1 випадку сімейного консультування згідно зразка діагностичної карти Бодалева А., Століна В.). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мета і завдання сімейного консультування. Основні види сімейного консультування. 2. Сутність психологічної (психотерапевтичної) моделі допомоги сім'ї. 3. Порівняльна характеристика видів консультативної допомоги сім'ям. 4. Спільні та відмінні риси психологічного консультування, психокорекції, психотерапії. 5. Класифікація та сутність принципів роботи сімейного консультанта. 6. Професійно важливі риси сімейного консультанта. 7. Загальні питання підготовки до психологічного консультування. 8. Оформлення документації в процесі сімейного консультування. 9. Порівняльна характеристика схем проведення сімейного консультування за різними авторами (Немов Р., Ейдемільер Е., Кленер). Спільні та відмінні ознаки.

	<p>10. Особливості першої зустрічі з клієнтом. Етап налагодження.</p> <p>11. Особливості діагностичного етапу сімейного консультування. Основні техніки та прийоми, що використовуються консультантом на даному етапі.</p> <p>12. Особливості етапу надання рекомендацій у сімейному консультуванні. Основні правила ефективності та прийоми надання рекомендацій клієнту.</p> <p>13. Особливості завершального етапу психологічного консультування. Основні техніки та прийоми, що використовуються консультантом на даному етапі.</p> <p>14. Загальна схема сімейної психодіагностики, сфокусованої на дитині (за А.Бодалєвим, В.Столїним).</p> <p>15. Структура скарги. Сюжет, зміст та підтекст скарги.</p> <p>16. Мотиваційні орієнтації клієнтів. Типологія осіб, які приходять до консультанта.</p> <p>17. Неспецифічні прийоми роботи психолога-консультанта.</p> <p>18. Спеціальні прийоми та техніки сімейного консультування.</p> <p>19. Основні труднощі, з якими може зустрітись консультант на різних етапах сімейного консультування.</p> <p>20. Умови результативності психологічного консультування.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Додаток (схема курсу)

Лекційний курс				Практичні (семінарські) заняття				Видача і прийняття домашніх завдань	Контроль поточної успішності
Тижні, семестр	Назва і зміст теми	К-ть годин	ТЗН	Назва і зміст теми	К-ть годин	ТЗН	К-ть годин СР		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 7.09.2021 (лекція),	Тема 1. Загальні методи психологічного впливу у роботі сімейного консультанта.	2					1,5	<p>Рекомендована література:</p> <p>1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування. Київ, 1998.</p> <p>2. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное консультирование. Москва, 1994.</p> <p>3. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї. – Київ, 2001.</p> <p>4. Марковская И.М. Тренинг взаимодействия родителей с детьми. Санкт-Петербург, 2000.</p> <p>5. Эйдемиллер Э.Г., Юстицкий В. Психология и психотерапия семьи. Санкт-Петербург, 1999.</p>	
2 1.09.21				Тема 1. Неспецифічні прийоми роботи консультанта на	2				усне опитування

(семінар)				різних етапах сімейного консультування					
3 21.09.2021 (лекція),	Тема 2. Спеціальні прийоми і техніки роботи сімейного консультанта.	2					1,5	Рекомендована література: 1. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное консультирование. Москва, 1994. 2. Эйдемиллер Э.Г., Юстицкис В. Психология и психотерапия семьи. Санкт-Петербург, 1999. 3. Гриндер Д., Бэндлер Р., Сатир В. Семейная терапия. Воронеж, 1993.	
4 15.09.2021 (семінар)				Тема 2. Специфічні техніки подружнього консультування та інших видів сімейного консультування	2				усне опитування
5 5.10.2021 (лекція)	Тема 3. Професійно важливі риси особистості сімейного консультанта та умови ефективності сімейного консультування	2						Рекомендована література: 1. Немов Р.С. Психологическое консультирование. – Москва, 2001. 2. Крылов А.А., Маничев С.А. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии. Санкт-Петербург, 2000. 3. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. - Москва, 1994.	
6 29.09.2021 (семінар)				Тема 3. Особистість психолога-консультанта та оптимальні умови проведення психологічного сімейного консультування.	2				Усне опитування і підсумковий контроль знань (тестування)
	Всього	6			6		3		